

NATIONALPARK HARZ

8.

TÁRSAS ÉLET ÉS CSALÁD

1. ELŐNYÖK A TERHESSÉG ALATT
2. GYERMEKTARTÁSDÍJ
3. GYERMEKPÓTLÉK
4. SZÜLŐI SZABADSÁG ÉS SZÜLŐI TÁMOGATÁS
5. GYERMEKGONDOZÁS
6. OKTATÁSI ÉS RÉSZVÉTELI CSOMAG

Ebben a fejezetben megtanulhatja, hogy várandós anyaként milyen jogosultságai vannak Németországban az anyasági védelmi törvény alapján, milyen feltételek mellett igényelhet gyermeknevelési támogatást, és milyen támogatási eszközöket használhat szülőként gyermekei németországi ellátására.

A fejezet végén megtalálja a Szász-Anhalt tartományban működő tanácsadó központokat és kapcsolatokat is, amelyekhez fordulhat.

1. ELŐNYÖK A TERHESSÉG ALATT

Az anyaságvédelmi törvény (Mutterschutz-gesetz, MuSchG) azokra a (várandós) anyákra vonatkozik, akiknek Németországban van munkahelyük. Ez a törvény védelmet nyújt a munkahelyi veszélyekkel szemben, és különleges védelmet biztosít az elbocsátással szemben. A várandós anyák például a szülés előtti utolsó 6 hétben csak bekegyezésükkel dolgozhatnak, és a szülést követő 8 hétig egyáltalán nem dolgozhatnak. Koraszülöttek és többes szülés esetén az anyák a szülést követő 12 hétig nem dolgozhatnak. Orvosi koraszülések és egyéb koraszülések esetén a szülést követő anyasági védelmi idő meghosszabbodik annyi nappal, ahány napot a szülés előtt nem lehetett kivenni. A törvény tiltja a munka bizonyos típusait is (pl. akkordmunka, futószalag, túlóra, vasárnapi vagy éjszakai munka). Ha az orvos igazolja az egyéni foglalkoztatási tilalmat, akkor is ez vonatkozik.

Annak érdekében, hogy a nőt megvédjék az anyasági időszakban az anyasági védelemről szóló törvény szabályozza a különböző anyasági ellátásokat:

- **anyasági támogatás,**
- a munkáltató által az anyasági védelem ideje alatt fizetett anyasági pótlék,
- az anyasági védelmi időszakon kívüli foglalkoztatási tilalmak esetén járó fizetés (anyasági védelmi fizetés).

Szász-Anhalt **tartományban a "Várandós anyák foglalkoztatásának bejelentése az anyaságvédelmi törvény 5. szakaszának (1) bekezdése szerint és tájékoztatás az anyaságvédelmi törvény 19. szakaszának (1) bekezdése szerint"** című hivatalos nyomtatványt használhatja terheségének bejelentésére.

2. GYERMEKTARTÁSDÍJ

Németországban gyermekei után akkor igényelhet gyermeknevelési támogatást, ha Ön

- az EU valamelyik tagállamának, Izlandnak, Liechtensteinnek, Norvégiának (EGT-államok) vagy Svájcnak az állampolgára,
- Németországban rendelkezik lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel, és ezért korlátlan jövedelemadó-kötelezettség terheli. Ha Ön nem Németországban rendelkezik lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel, de jövedelmének legalább 90%-át Németországban szerzi, kérelmezheti az adóhivatalnál, hogy korlátlan jövedelemadó-kötelezettség alá esőnek tekintsék.

Kérjük, vegye figyelembe: A lakóhelyének áthelyezését vagy szokásos tartózkodási helyének Németországban való létesítését követő első három hónapban nem jogosult gyermeknevelési támogatásra, ha ebben az időszakban nem rendelkezik belföldi jövedelemmel. Ez magában foglalja az Ön munkájából (nem önálló vagy önálló vállalkozói tevékenységből) vagy kereskedelemből származó jövedelmet (EStG 2. § (1) bekezdés 1-4. pontja).

Ön akkor is jogosult lehet, ha Németországban korlátozott jövedelemadó-kötelezettség alá tartozik, mert nem Németországban rendelkezik lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel, de itt társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettséggel járó munkaviszonyt létesít.

- Ahhoz, hogy jogosult legyen gyermekkedvezményre, szabad mozgásra kell jogosultnak lennie. Ön jogosult a szabad mozgásra, ha például munkavállaló (nem önálló vállalkozó vagy önálló vállalkozó) vagy uniós polgár családtagja (FreizügG/EU 2. § 2. bek. 1. sz. vagy 2. § 2. sz. 2-7). Ha Ön nem keresőtevékenységet folytat, akkor elegendő egészségbiztosítással és elegendő megélhetési forrással kell rendelkeznie. Ellenkező esetben nem jogosult a szabad mozgásra. Ez vonatkozik a nem keresőtevékenységet folytató családtagokra is.

FIGYELEM: Ha az Ön szabad mozgáshoz való joga kizárólag munkakeresésből ered (FreizügG/EU 2. § (2) bekezdés 2. pont 1a. alpont), akkor Ön nem jogosult gyermeknevelési támogatásra. Ez csak akkor nem vonatkozik, ha Ön már Németországban tartózkodott, mielőtt a szabad mozgáshoz való más jog alapján munkát keresett, például mert már korábban is dolgozott. Ebben az esetben az álláskeresők is jogosultak a gyermeknevelési támogatásra.

Főszabály szerint a gyermekek után a 18. születésnapjukig kapnak gyermekkedvezményt. Ezek közé tartoznak:

- természetes és örökbefogadott gyermekek,
- mostohagyermek,
- nevelt gyermekek,
- unokák.

Ha a gyermek 18 évesnél idősebb, csak bizonyos feltételek mellett kaphat gyermekkedvezményt. Erről bővebben a **GYIK**-ben olvashat.

A gyermekkedvezmény iránti kérelmet annak a szülőnek kell benyújtania a családtámogatási hivatalhoz, akivel a gyermek együtt él. A gyermektámogatás az első és második gyermek után havi 219 euró, a harmadik gyermek után havi 225 euró, minden további gyermek után pedig havi 250 euró.

FELHÍVJUK FIGYELMÉT, hogy 2018. január 1-jétől a visszamenőlegesen benyújtott gyermekkedvezmény iránti kérelmekre rövidebb határidők vonatkoznak. A kérelem beérkezésének napjától a családtámogatási hivatal csak az előző 6 hónapra visszamenőleg folyósítja a gyermek után járó támogatást.

A gyermektámogatásról és a kérelmek benyújtásáról (pl. a Családtámogatási Hivatal nyomtatványai) további **információk több nyelven találhatóak a Családtámogatási Hivatal honlapján (1)**.

A KINDERDOMBAUHÜTTE A NAUMBURGI DÓMBAN

*Ha családja egy másik uniós országban él, először tisztáznia kell, hogy melyik ország felelős a gyermek után járó támogatás kifizetéséért. Az EU különböző országaiban részleges ellátásokban részesülhet. Ez az Ön családi helyzetétől függ. A határokon átnyúló ügyekről **itt (2)** olvashat bővebben.*

1

2

3. GYERMEKPÓTLÉK

A szövetségi gyermektámogatási törvény (Bundeskindergeldgesetz, BKGG) 6a. §-a szerinti gyermekpótlék azon szülőket támogatja, akiknek havi jövedelme nem elegendő a család szükségleteinek teljes fedezésére. Célja, hogy a szülőknek ne kelljen gyermekeik miatt a II. munkanélküli segélyre támaszkodniuk. A gyermekpótlék összege gyermekenként havonta legfeljebb 185 euró, és a gyermekpótlékkal, valamint adott esetben a lakhatási támogatással együtt fedezi a gyermekek átlagos szükségleteit. A gyermekpótlékban részesülők oktatási és részvételi támogatásra is jogosultak, és mentesülnek a bölcsődei ellátás díja alól.

2020. január 1-jétől már nem érvényes a korábban alkalmazott rögzített jövedelemhatár!

A szülők jogosultak gyermekeik után gyermekpótlékra, ha

- a gyermekek nem házasok és 25 év alattiak,
- a szülei háztartásában élnek,
- gyermekkedvezményt vagy a gyermekkedvezményt kizáró ellátást kapnak e gyermekek után,
- a szülők havi jövedelme eléri a minimum jövedelemhatárt, amely szülőpárok esetében 900 euró, egyedülálló szülők esetében 600 euró,
- a család szükségleteit a gyermeknevelési támogatás, a gyermek után járó pótlék és adott esetben a lakhatási támogatás fedezi, és ezért nem keletkezik jogosultság a II. munkanélküli-ellátásra.
- A gyermekpótlékba beszámított jövedelmük nem olyan magas, hogy a gyermekpótlék nullára csökkenjen.

4. SZÜLŐI SZABADSÁG ÉS SZÜLŐI TÁMOGATÁS

A szülői szabadságra a rendszerint Németországban dolgozó munkavállalók, valamint a külföldön dolgozó munkavállalók jogosultak, amennyiben a munkaviszony a német jog hatálya alá tartozik. A szülői szabadság lehetővé teszi, hogy megszakítsa munkaviszonyát vagy csökkentse munkaidejét gyermeke gondozása érdekében. Amikor Ön szülői szabadságot vesz ki, felmentik a munkavégzés alól. Ön nem kap fizetést. A fent említett feltételek mellett azonban ez idő alatt is kaphat szülői támogatást.

A szülői szabadság feltételei: Önnek

- a gyermekkel egy háztartásban élnek
- elsősorban maga gondoskodik a gyermekről és neveli fel,
- a szülői szabadság alatt nem dolgozhat heti 30 óránál többet.

A szülői támogatás a gyermek születése után a családoknak nyújtott pénzügyi támogatás. A szülői támogatás a hiányzó jövedelem egy részét pótolja, ha Ön a szülés után a gyermeke mellett akar lenni, és ezért megszakítja vagy korlátozza a szakmai munkáját. Ön akkor jogosult szülői támogatásra, ha a gyermek németországi lakóhellyel rendelkezik, vagy ha az egyik szülő Németországban dolgozik vagy dolgozott.

Szülői támogatásban részesülhet, ha

- a szülés után maga gondozza és neveli gyermekét,
- Ön a gyermekével egy háztartásban él,
- Ön egyáltalán nem dolgozik, vagy nem dolgozik heti 30 óránál többet.
- Németországban élsz.

A szülői támogatás iránti kérelmet a helyi szülői támogatási hivatalnál kell benyújtania. Az Ön számára illetékes szülői pótlékhivatalt **itt** találja.

A szülői alapellátás mértéke a szülés előtti nettó jövedelemtől függően 65% és 100% között mozog. Minél alacsonyabb a jövedelem, annál magasabb a százalékos arány. Ez havonta legalább 300 eurót és legfeljebb 1800 eurót tesz ki. Az apák és az anyák legfeljebb 14 hónapig kaphatják, és ezt az időszakot szabadon feloszthatják egymás között. Az egyik szülő legalább 2 hónapot, de legfeljebb 12 hónapot igényelhet. A teljes 14 hónap akkor jár, ha mindkét szülő részt vesz a gyermek gondozásában, és így elveszítik a munkából származó jövedelmüket. Az egyedülálló szülők a teljes 14 hónapos szülői támogatásra jogosultak, hogy kompenzálják a partner hiánya miatt kieső munkajövedelmet. A szülői támogatásnak más formái is léteznek, például olyan szülők számára, akik a szülői támogatás (ElterngeldPlus) mellett részmunkaidőben szeretnének dolgozni. Erről bővebben a **GYIK**-ben olvashat.

Az uniós munkavállalóknak nyújtott valamennyi családi ellátás esetében elsősorban az az ország felelős a családi ellátások kifizetéséért, ahol a szülők dolgoznak. A szülői szabadság ideje alatt is munkaviszonynak minősül, mivel munkaviszonya ez idő alatt is fennáll. Ha a szülők különböző uniós országokban dolgoznak, el-

A szülői szabadság alatt nem lehet elbocsátani. Az Ön munkaviszonya felfüggesztésre kerül, és Ön jogosult visszatérni a munkahelyére.

sősorban az az ország felelős, ahol a gyermek él. Előfordulhat, hogy a másik (alárendelt) államnak különbséget kell fizetnie, ha az előny ott magasabb lenne, mint az elsőbbséget élvező államban.

5. GYERMEKGONDOZÁS

A gyermekeknek 1 éves kortól törvényes **joguk van a bölcsődei** (más néven óvoda vagy "Kita") vagy bölcsődei (gyermekfelügyelő vagy "gyermekgondozó") elhelyezésre. Ez a gyermek gondozására való jogosultság a gyermek 1. születésnapjától az iskolakezdésig érvényes.

Bizonyos feltételek mellett egyévesnél fiatalabb gyermek is kaphat gyermekgondozási helyet (pl. ha a szülők dolgoznak, munkát keresnek vagy képzésben vesznek részt).

A szülők eldönthetik, hogy gyermeküket bölcsődében vagy bölcsődei gondozóban akarják-e elhelyezni. Ahhoz, hogy napközis helyet kapjon, az **illetékes ifjúságvédelmi hivatalnál** kell jelentkeznie.

Németországban számos ifjúságvédelmi hivatal az interneten elérhetővé teszi a vonatkozó formanyomtatványokat és információkat, valamint a gyermekgondozási költségekről szóló áttekintést. Az ifjúságvédelmi hivatalok személyes tanácsadást is nyújtanak a szülőknek, és támogatják őket a megfelelő gyermekgondozási hely megtalálásában.

A bölcsődei ellátás különösen jótékony hatással van gyermeke nyelvi készségeire. A német nyelvtől eltérő anyanyelvű gyermekek és fiatalok számára az **óvodában és az iskolában speciális német nyelvű** nyelvi támogatási programok állnak rendelkezésre.

Minden szövetségi államban nyelvi teszteket végeznek a bölcsődékben (legkésőbb a beiratkozás előtt) annak megállapítására, hogy a gyermeknek szüksége van-e további németórákra. Ez biztosítja, hogy a gyermek követni tudja a leckéket.

Gyermeke iskolai sikere szempontjából fontos, hogy jól beszéljen németül. Ezért használja ki a nyelvi támogató programokat!

Egyes szövetségi államokban kötelező a német nyelvi támogató programokban való részvétel azon gyermekek számára, akiknek a német nyelvtudása nem bizonyult elégségesnek. A német nyelvtámogatási

Ha szeretné, hogy gyermeke gondozásba kerüljön, korán be kell jelentenie. A gyermekgondozási helyek általában gyorsan betelnek, mivel sok szülő érdeklődik. Sokan több mint 6 hónapot várnak egy helyre. A legjobb, ha minél előbb érdeklődik a szabad helyekről.

programokról közvetlenül a gyermeke óvodájában vagy iskolájában, valamint a **Migrációs Tanácsadó Szolgálatnál és az Ifjúsági Migrációs Szolgálatnál** kaphat tájékoztatást.

6. OKTATÁSI ÉS RÉSZVÉTELI CSOMAG

2011 januárja óta a gyermekek, serdülők és fiatal felnőttek 25 éves korukig további oktatási és részvételi ellátásokra jogosultak. Alapvető feltétel, hogy olyan családban éljenek, amely a SGB II, SGB XII, lakhatási támogatás és/vagy gyermekpótlék szerinti ellátásban részesül. Ezeket az ellátásokat általában külön kell kérelmezni a munkaügyi központban vagy az önkormányzatnál. Az önkormányzati tanácsadó központok, pl. a Polgári Tanácsadó Iroda vagy a Szociális Jóléti Hivatal, kérésre tájékoztatják Önt a lakóhelye szerint illetékes hivatalról. Az előnyök közé tartozik

- a napközi otthon és az iskola keretein belüli kirándulások és utazások támogatása,
- iskolai felszerelések biztosítása 70 euró átalányösszeggel augusztus 1-jén és 30 euró átalányösszeggel február 1-jén,
- iskolai szállításhoz nyújtott támogatások,
- tanórán kívüli tanulási támogatáshoz (különórák) nyújtott támogatások, amelyek segítik a tanulókat az érettségi bizonyítvány megszerzésében,
- az iskolai, napközis és iskola utáni közös ebédek támogatása,
- valamint a közösség társadalmi és kulturális életében való részvételre szánt, havonta legfeljebb 10 eurós költségvetés.

Az ellátásokat általában utalványok vagy a szolgáltatóknak történő közvetlen kifizetés formájában nyújtják. Az illetékes helyi szolgáltató szívesen ad tanácsot a részletekről.

KAPCSOLATTARTÁSI PONTOK ÉS TANÁCSADÁS A HELYSZÍNEEN

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Jugendämter in Sachsen-Anhalt

Familienkassen in Sachsen-Anhalt

Terhességi tanácsadó központok Szász-Anhaltban:
<https://ms.sachsen-anhalt.de/themen/familie>

TÁJÉKOZTATÓ ANYAGOK ÉS PORTÁLOK

A Szövetségi Családügyi, Idősügyi, Nőügyi és Ifjúsági Minisztérium
többnyelvű terhességi tanácsadása
<https://www.schwanger-und-viele-fragen.de/de.html>

Willkommen in Deutschland

Leitfaden zum Mutterschutz

Elterngeld und Elternzeit

Merkblatt Kindergeld

Merkblatt Kinderzuschlag

Ausgeschlossen oder privilegiert? Zur aufenthalts- und sozialrechtlichen Situation von Unionsbürger*innen und ihren Familienangehörigen

Kita-Verzeichnis Sachsen-Anhalt